

Faggruppe Vann og Avløp

Møte nr. 1-2015

Dato 26.03.2015

Tid 10 - 14

Sted Skjønhaug

Møte innkalt av: Kristian Moseby

Møtedeltakere: Heidi Haakaas (Trøgstad kommune), Leiv O. Knutson (Nes kommune), Anne Marie Heidenreich (Enebakk kommune), Kristian Moseby (prosjektleder).

Forfall: Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Ullensaker kommune, Fet kommune, Rælingen kommune, Sørums kommun, Eidsberg kommune, Eidsvoll kommune, Spydeberg kommune, Aurskog-Høland kommune, Nord-Odal kommune, Sør-Odal kommune.

Referent: Kristian Moseby

Møteagenda		
1/15 - Velkommen	Ansvar	Frist
Det var ingen merknader til referat fra møte 19.5.2014, dagsorden ble godkjent.		
2/15 - Valg av ny leder i faggruppe VA		
Grunnet betydelig forfall i møtet velges ny leder av faggruppen i neste møte.		
3/15 – Orienteringssaker (4)		
1. Status for høring av forvaltningsplan og tiltaksprogram for Glomma Kristian orienterte om høringsprosessen for forvaltningsplanen. Utkast til regional plan for vannforvaltning for Glomma 2016-2021 var ute på høring i perioden 1.7 til 31.12.2014. Vannregionmyndigheten har mottatt i overkant av 100 høringsinnspill. Vannregionmyndigheten og prosjektlederne hadde ett møte 6.2.2015 der en oppsummering av innspillene og videre fremdrift ble gjennomgått. Mange av innspillene peker på utfordringer i forbindelse med finansiering av tiltakene og at forvaltningsplanen må forbedres med hensyn på prioriteringer og kostnadsberegninger. Vannområdene og		

<p>enkelte sektormyndigheter pekte på at det må synliggjøres bedre i forvaltningsplanen hvordan denne skal implementeres i sektorenes arbeid. Friville organisasjoner påpekte behov for økt fokus på brukermål og brukerinteresser. Den nasjonale referansegruppen påpekte at medvirkningen ikke har vært tilfredsstillende. Vannregionmyndigheten ser at det er behov for en rekke rettelser i planen. En del av endringene i planen er vurdert som vesentlige og vil utløse behov for en 2.gangs høring. Den politiske styringsgruppen i vannregion Glomma vedtok 6.3.2015 at det skal gjennomføres en 2.gangs høring på begrensede deler av forvaltningsplanen. Høringen vil avholdes fra midten av juni til 1.oktober. Dette vil forsinke prosessen med behandling og vedtak av planen i Fylkestingene. Det er forventet at forvaltningsplanen for Glomma vil bli vedtatt i desember 2015. Kristian orienterer prosjektgruppa om videre prosess for ny høring.</p> <p>2. Resultater fra overvåkning 2014</p> <p>Sluttrapport for vassdragsovervåkingen (NIVA rapport 6764-2014) forelå 21.januar 2015, og har gitt en sikrere vurdering av miljøstatusen i vannområdets vassdrag. Flere vannforekomster har fått endret miljøtilstandsklassifisering, hvorav seks er vurdert å være i en bedre tilstand enn tidligere antatt. Seks vannforekomster er vurdert til å ha dårligere tilstand. På bakgrunn av overvåkingen og gjeldende kunnskap er det satt miljømål for 43 av vannområdets 53 vannforekomster. Tidligere ble det søkt om utsatt fastsettelse av miljømål for 23 leirpåvirkede vannforekomster. Fosformiljømålene for de leirpåvirkede vassdragene er noe usikre, og må revideres når bedre metodikk foreligger. For 5 elvevannforekomster er det ikke satt miljømål grunnet manglende metodikk og sterk leirpåvirkning. I tillegg må miljømål spesifiseres for 5 grunnvannforekomster (Fylkesmannens ansvar).</p> <p>3. Resultater fra prosjekt leirelver</p> <p>Vannområde Øyeren initierte i 2014 ett FOU pilotprosjekt som har belyst miljøtilstandsvurderinger i leirelver. Prosjektet er finansiert av Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Fylkesmannen i Østfold og Østfold Fylkeskommune (som vannregionmyndighet). Det har i flere år hersket usikkerhet rundt klassifisering av miljøtilstand i leirpåvirkede elver. Prosjektet har hatt som målsetning å vurdere om biologiske parametere (bunndyr og begroingsalger) kan benyttes også i leirvassdrag. I tillegg har prosjektet bestått i vurderinger rundt hvilke vannkjemiske parametere som bør overvåkes og benyttes til å sette miljømål for leirvassdrag. Sluttrapport forventes ferdig mars 2015. Miljødirektoratet vil følge opp resultatene fra prosjektet i sitt videre arbeid med det nasjonale klassifiseringssystemet.</p> <p>4. VO samarbeid om fellessøknad om midler til prosjekter ifm spredt avløp</p> <p>Vannområdene Haldenvassdraget, Morsa, Glomma Sør og Øyeren leverte 11. 1.2015 en felles søknad til Miljødirektoratet (søknadsmidlene med frist 15.januar 2015). Samlet ble det søkt om åtte ulike delprosjekter som vil kunne ha overføringsverdi for mange kommuner. I tilknytning til det ene delprosjektet ble det diskusjon rundt hvorvidt det er kommunenes ansvar å bestemme tømmefrekvens av slamavskillerdelen på minirensanlegg. Sentral forskrift er noe uklar og møtedeltakerne tolket den ulikt.</p>	<p>Kristian</p>	
<p>4/15 – Avløpsgruppas fokus i 2015</p>		
<p>Det ble diskusjon rundt ulike delprosjekter med tema avløp som kan være aktuelle for faggruppe vann og avløp i 2015. Møtedeltakerne var enige om at det burde jobbes videre med case prosjekt avløp (se sak 7/15). Det var også enighet om at det bør benyttes ressurser til å synliggjøre arbeidet i vannområdet og informere aktuelle enhetsledere, rådmenn, kommunalsjefer og politikere. Det kom også innspill til at det bør arbeides med å få ut informasjon til eiere av minirensanlegg om hvordan anleggene bør brukes.</p> <p>Grunnet betydelig forfall i møtet oppfordres alle medlemmer av avløpsgruppa å komme med innspill til avløpsgruppas fokus i 2015.</p>	<p>ALLE</p>	

5/15 – Ambisjonsnivå for tiltaksgjennomføring avløp		
<p>Kristian ønsket innspill til hvordan vannområdet bør legge ambisjonsnivå for tiltaksgjennomføring innen avløpssektoren. To hovedmålsetninger kan være å rydde opp i spredt avløp og arbeide for å redusere innlekk av fremmedvann på avløpsnettene innen 2021. Møtedeltakerne var enige om at det er utfordrende å konkretisere ambisjonsnivå innen kommunal avløpssektor. Eksempelvis er det utfordrende å komme med konkrete forslag til hvilke tiltak bør man gjennomføre (fordi man ikke nødvendigvis vet hvor feilene på avløpsnettene er) og hvilken effekt (i mindre fosforutslipp) man kan forvente av tiltakene. Kristian fremla et forslag til tilnærming til hvordan man kan estimere hvilken utslippsreduksjon man bør legge opp til innen kommunal avløpssektor. Det ble ingen konklusjon rundt forslaget i møtet. I forbindelse med spredt avløp er det for de fleste kommuner gjeldende forskriftskrav om 90 % fosforrensing. Av flere grunner er det trolig ikke realistisk å oppnå en 90 % utslippsreduksjon fra spredte avløpsanlegg. Kanskje er en 75 % reduksjon mer realistisk.</p> <p>Kristian jobber videre med forslag til metode, skala, ambisjonsnivå og forslagsvis prosent reduksjon fra kommunalt avløp. Saken tas opp på nytt og avklares på neste møte. Ambisjonsnivå vil ikke være avklart innen 1. mai, som er skrivefrist for ny høring av forvaltningsplan.</p>	Kristian	
6/15 – Rapporteringssystem for tiltak og forurensningsregnskap		
<p>Kristian orienterte om fremtidig rapportering av tiltaksfremdrift til vannregionmyndigheten (VRM) og innrapportering av forurensningsberegninger til vannområdet. Fra og med 2016 skal vannområdet (kommunene) årlig rapportere gjennomførte tiltak til VRM. Høsten 2015 vil VRM jobbe frem ett forslag til rapporteringsskjema som kommunene skal benytte. Kristian la opp til diskusjon rundt en slik rapportering og om kommunene hadde eventuelle innspill. Vannområdet skal i rapporteringen på ett foreløpig uavklart detaljeringsnivå skille på hvor de ulike tiltakene er gjennomført. Kommunene må derfor holde oversikt over og gjøre rede for dette i rapporteringen. Det ble diskusjon rundt hvilken skala vannregionmyndigheten vil kreve å få rapporteringen på (vannforekomst, vassdrag, tiltaksområde eller vannområde). Det ble diskusjon rundt rapporteringens detaljeringsnivå og om kommunene bør benytte ett dedikert system for spredt avløp (slik at rapporteringen kan foregå automatisk) eller om kommunene skal stå helt fritt til å benytte excelark eller lignende. I utgangspunktet skal kommunene selv stå for rapporteringen til vannområdet /VRM, men Kristian kan bistå kommunene ved behov. Enkelte kommuner har ikke avklart hvilket system de ønsker å benytte (eks WebGis Avløp eller lignende). Kommunene Enebakk og Nes har allerede oppdatert oversikt over spredt avløp i WebGis Avløp. Det ble ikke enighet om hvordan man skal holde oversikt over gjennomførte tiltak på avløpsnettene. Temaet tas opp på nytt i neste møte.</p> <p>På oppdrag fra vannområde PURA har NorConsult utviklet ett excelbasert system for årlig rapportering av forurensningsregnskap til vannområdet. Akershus fylkeskommune ønsker å tilby dette systemet til alle vannområdene med hovedarealer i Akershus. Kristian presenterte deler av systemet i møtet. Systemet forutsetter at kommunene rapporterer forurensningsestimater for kommunalt avløp (blant annet utslipp og overløp ved pumpestasjoner, renseanlegg, lekkasjer). Disse tallene rapporterer kommunene årlig til Fylkesmannen og KOSTRA, men da på kommunenivå og ikke vannområdenivå. Møtedeltakerne var positive til å ta i bruk PURA sitt system hvis rapporteringen kan erstatte eksisterende rapportering til Fylkesmannen. En mer detaljert vannområderapportering (eksempelvis tiltaksområdenivå) vil enkelt kunne aggregeres til kommunenivå (Fylkesmannen/KOSTRA rapportering).</p>	Kristian	
<p>Kristian tar kontakt med Fylkesmannen for å vurdere om vannområderapporteringen kan samkjøres eller eventuelt erstatte eksisterende rapportering til KOSTRA / Fylkesmannen.</p>	Kristian	

7/15 – Case prosjekt avløp		
<p>I forrige møte for faggruppe vann og avløp var det enighet om å gjennomføre et caseprosjekt innenfor temaet kommunalt avløp der man samler erfaringer om feilsøking på avløpsnettet. Det var enighet om et foreløpig prosjektmål – Hvordan mest mulig effektivt finne feil på avløpsnettet og hvordan løse dem. Fortrinnsvis var det ønske om å ta utgangspunkt i en case i en utvalgt kommune. Den valgte casen bør ha overføringsverdi til andre kommuner. Det ble diskusjon om hvordan man i praksis burde gjennomføre prosjektet. Det var ingen i møtet som hadde anledning til å ta ansvar for å igangsette prosjektet. Det kom forslag om at eventuelt konsulenter kan stå for den praktiske gjennomføringen, samt sekretæransvar. De som skal ha prosjektansvaret bør ha god erfaring med kommunalt avløp både praktisk og teoretisk. Det ble ikke konkludert med hvem man skulle forespørre men Driftsassistansen og Haavard Breilid ble nevnt som aktuelle kandidater. Det ble ikke konkludert med om prosjektet skal omfatte prøvetaking (relevante vannprøver som vil avdekke lekkasjer) eller ikke. Videre fremdrift for prosjektet avklares i neste møte.</p>	Kristian	
8/15- Status for opprydding spredt avløp i kommunene		
<p>Jamfør sak 6/15 i møte for styringsgruppa i vannområde Øyeren 12.3.2015 skal det lages en oppdatert statusoversikt for opprydding i spredt avløp i vannområdet.</p> <p>I møtet for faggruppe vann og avløp ble det lagt opp til at hver kommune i møtet skulle orientere om status for opprydding spredt avløp. Grunnet stort forfall i møtet ble denne saken utsatt. Kristian vurderer om det er behov for separate møter med hver kommune for å få en oppdatert oversikt.</p>	Kristian	
9/15 – Prosjekt om olje- og fettavskillere		
<p>I forrige møte for faggruppe vann og avløp var det enighet om å starte opp ett delprosjekt der man vurderer kommunenes oversikt og oppfølging av olje- og fettavskillere. Enkelte kommuner (eksempelvis Nes og Enebakk har nylig jobbet med lignende tematikk for sine kommuner). Det ble ingen konklusjon om prosjektet i møtet. Kristian forespør hele faggruppe vann og avløp om eventuell videre prosjektfremdrift.</p>	Kristian	
10/15 – Neste møte		
<p>Det kalles inn til neste møte ved behov.</p>		
11/15 - Eventuelt		
-		